

Briselē, 30.1.2019.
COM(2019) 69 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Atbrīvojuma piemērošana Apvienotās Karalistes centrālajai bankai ("Anglijas Bankai") saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgu regulu (FITR)

1. IEVADS

Finanšu instrumentu tirgu regula (FITR)¹ un Finanšu instrumentu tirgu direktīva (FITD II²) 2014. gada 12. jūnijā tika publicētas *Oficiālajā Vēstnesī*, 2014. gada 2. jūlijā stājās spēkā un tiek piemērotas no 2018. gada 3. janvāra.

Ar FITD II/FITR tiek ieviesta tirgus struktūra, kuras mērķis ir nodrošināt, lai tirdzniecība attiecīgajos gadījumos notiktu regulētās platformās un lai tā būtu pārredzama un nodrošinātu efektīvu un taisnīgu cenu veidošanos.

Šajā kontekstā ar FITR tiek piešķirts atbrīvojums no pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām attiecībā uz finanšu instrumentiem, kas nav kapitāla vērtspapīru instrumenti, darījumā, kurā darījuma partneris ir Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) dalībnieks un minētais darījums tiek slēgts, īstenojot tādu monetāro, valūtas maiņas un finanšu stabilitātes politiku, ko šis ECBS dalībnieks ir tiesīgs īstenot, ja minētais dalībnieks iepriekš ir paziņojis savam darījuma partnerim, ka uz darījumu attiecas atbrīvojums. Turklāt ar FITR Komisija tiek pilnvarota paplašināt šā atbrīvojuma darbības jomu, attiecinot to arī uz trešo valstu centrālajām bankām, ja vien ir izpildīti priekšnosacījumi.

Šajā nolūkā Eiropas Komisija uzdeva Eiropas politikas pētījumu centram (CEPS) un Boloņas Universitātei veikt ārējo pētījumu “Atbrīvojumu piemērošana trešo valstu centrālajām bankām un citām juridiskajām personām struktūrām saskaņā ar Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulu un Finanšu instrumentu tirgu regulu (FITR)” (turpmāk “pētījums”)³. Pētījums ir balstīts uz apsekojumu un uz dokumentu izpēti. Tajā analizēti pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības noteikumi, ko piemēro, ja trešās valsts centrālās bankas veic tirdzniecību ar finanšu instrumentiem, kas nav kapitāla vērtspapīru finanšu instrumenti, kā arī ciktāl šīs centrālās bankas tirgo šos instrumentus Savienībā.

2. ZIŅOJUMA TIESISKAIS PAMATS: FITR 1. PANTA 9. PUNKTS

FITR 1. panta 6. punktā ir paredzēts atbrīvojums no pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības noteikumu ievērošanas attiecībā uz darījumu, kurā darījuma partneris ir Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) dalībnieks un minētais darījums tiek slēgts, īstenojot tādu monetāro, valūtas maiņas un finanšu stabilitātes politiku, kuru minētais ECBS dalībnieks ir tiesīgs ievērot, ja vien tas iepriekš ir paziņojis savam partnerim, ka uz darījumu attiecas atbrīvojums.

Turklāt ar FITR 1. panta 9. punktu Komisija tiek pilnvarota: “[...] *pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 50. pantu, lai paplašinātu 6. punkta darbības jomu attiecībā uz citām centrālajām bankām.*

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 600/2014 (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar kuru groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014.).

³ <https://www.ceps.eu/publications/study-exemptions-third-country-central-banks-and-debt-management-offices-under-mifir>

Šajā nolūkā Komisija līdz 2015. gada 1. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā ir novērtēta attieksme pret trešo valstu centrālo banku darījumiem, kas, piemērojot šo punktu, ietver Starptautisko norēķinu banku. Ziņojumā tiek iekļauta to tiesību aktā paredzēto uzdevumu un tirdzniecības apjomu Savienībā analīze. Ziņojumā:

a) tiek noteikti noteikumi, kas ir piemērojami attiecīgajās trešās valstīs, attiecībā uz centrālo banku darījumu, tostarp ECBS dalībnieku darījumu trešās valstīs, tiesību aktos paredzēto atklāšanu, un

b) tiek novērtēta tiesību aktos paredzēto atklāšanas prasību iespējamā ietekme Savienībā uz trešo valstu centrālo banku darījumiem.

Ja ziņojumā ir secināts, ka 6. punktā paredzētais atbrīvojums ir vajadzīgs attiecībā uz darījumiem, kuru partneris ir trešās valsts centrālā banka, kas īsteno monetāro politiku, valūtas maiņas un finanšu stabilitātes operācijas, Komisija nodrošina, ka minētais atbrīvojums tiek piemērots minētajai trešās valsts centrālajai bankai.”

Savā 2017. gada 9. jūnijā pieņemtajā ziņojumā⁴ Komisija secināja, ka ir atbilstīgi piešķirt FITR 1. panta 9. punktā paredzēto atbrīvojumu no FITR pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām turpmāk minēto jurisdikciju trešo valstu centrālajām bankām: Amerikas Savienotās Valstis, Austrālija, Brazīlija, Honkongas ĪPA, Indija, Japāna, Kanāda, Korejas Republika, Meksika, Singapūra, Šveice un Turcija — un Starptautisko norēķinu banka. Ar 2017. gada 14. jūnijā pieņemto Deleģēto regulu (ES) 2017/1799 saskaņā ar FITR 1. panta 9. punktu piešķir atbrīvojumu no FITR pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām attiecībā uz iepriekš minēto trešo valstu centrālajām bankām.

Vienlaikus Komisija izvērtē, vai ir lietderīgi Ķīnas Tautas bankai piešķirt atbrīvojumu no FITR pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām saskaņā ar FITR 1. panta 9. punktu. Eiropas Vērtspapīru komitejas ekspertu grupā ar dalībvalstīm notiek apspriešanās par ziņojuma projektu un deleģētās regulas projektu.

Iepriekš minētajā ziņojumā un deleģētajā regulā Anglijas Banka netika ņemta vērā, jo tai ir ES dalībvalsts centrālās bankas statuss. Tomēr, ņemot vērā to, ka Apvienotā Karaliste tuvojas maiņai uz trešās valsts statusu, tagad ir lietderīgi iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu saskaņā ar FITR 1. panta 9. punktu, analizējot, vai ir lietderīgi paplašināt atbrīvojumu no FITR piemērošanas jomas uz Anglijas Banku.

3. SITUĀCIJAS ANALĪZE ATTIECĪBĀ UZ ANGLIJAS BANKU

Novērtēšanai izmantotie kritēriji

Saskaņā ar FITR 1. panta 9. punktā paredzētajām pilnvarām identificēto jurisdikciju analīze ir balstāma uz diviem galvenajiem kritērijiem, kuri abi bija izšķiroši svarīgi Komisijas novērtējumam:

⁴ COM(2017) 298 final.

- a. noteikumi, kas ir piemērojami attiecīgajās trešās valstīs, attiecībā uz centrālo banku darījumu, tostarp ECBS dalībnieka darījumu trešās valstīs, tiesību aktos paredzēto atklāšanu. Tas ietver tirgus pārredzamības režīmu, kas piemērojams centrālo banku darījumiem (“tirgus pārredzamība”), un/vai centrālās bankas darbības regulējuma pārredzamību (“darbības pārredzamība”) un
- b. tiesību aktos paredzēto informācijas atklāšanas prasību iespējamo ietekmi Savienībā uz trešo valstu centrālo banku darījumiem. Šajā saistībā tiek novērtēts to darījumu apjoms, kurus centrālā banka veikusi ar ES darījumu partneriem vai izmantojot ES biržās kotētus finanšu instrumentus.

Novērtējuma veikšanai šo divu kritēriju izpilde tika uzskatīta par ļoti būtisku, jo tie ietver FITR 1. panta 9. punktā paredzētos faktorus. Šajā ziņā “tirgus pārredzamība” attiecas uz katra darījuma pārredzamību saistībā ar atsevišķiem vērtspapīriem, savukārt “darbības pārredzamība” attiecas uz plašākiem pārredzamības noteikumiem, kuri reglamentē centrālās bankas darbību. Tādēļ, ņemot vērā FITR mērķus un darbības jomu, tika uzskatīts, ka ir jāveic analīze attiecībā uz regulatīvajām prasībām saistībā ar tirgus pārredzamību darījumiem un darbības regulējuma pārredzamību, lai saskaņā ar FITR 1. panta 9. punkta a) apakšpunktu novērtētu, cik atbilstīgi ir piešķirtie atbrīvojumi trešo valstu centrālajām bankām. Turklāt ir svarīgs darījumu apjoms starp attiecīgās trešās valsts centrālo banku un ES, jo tas norāda uz FITR 1. panta 9. punkta b) apakšpunktā minēto iespējamo ietekmi, kādu Savienībā spēkā esošās prasības par regulatīvo informācijas atklāšanu var izraisīt attiecībā uz trešo valstu centrālo banku darījumiem.

Turklāt, ņemot vērā FITR prasības un mērķus, tika apsvērti arī šādi kritēriji:

- i) tādas paziņošanas procedūras esamība, ar kuru trešās valsts centrālā banka paziņo savam darījumu partnerim no ES, ka uz darījumu attiecas atbrīvojums;
- ii) trešās valsts centrālās bankas spēja nodalīt darījumus FITR norādīto galveno politikas mērķu sasniegšanai un darījumus, kas veikti tikai ieguldījumu nolūkā; un
- iii) līdzīga atbrīvojuma esamība, kas trešo valstu centrālajām bankām pieejams aplūkotajā jurisdikcijā.

Iepriekš minētie papildu kritēriji tika novērtēti, ņemot vērā FITR prasības un mērķus. Jo īpaši novērtējumā tika ņemts vērā tas, vai trešās valsts centrālajai bankai bija ieviesta procedūra, lai paziņotu tās ES darījumu partnerim, ka uz darījumu attiecas atbrīvojums. Saskaņā ar FITR tās 1. panta 6. punktā paredzētos atbrīvojumus nevar piešķirt centrālajām bankām, ja tās veic darījumus tikai ieguldījumu nolūkā. Tāpēc novērtējumā tika ņemts vērā tas, vai trešo valstu centrālās bankas nodala darījumus, kas veikti regulatīviem nolūkiem, un darījumus, kas veikti ieguldījumu nolūkiem. Visbeidzot, ņemot vērā informācijas atklāšanas prasību ietekmi uz tirgu un tās potenciālo ietekmi uz monetārās politikas efektivitāti, ir tikusi novērtēta tiesību aktos noteiktā atbrīvojuma pieejamība centrālajām bankām, kuras veic tirdzniecību trešo valstu tirdzniecības vietās.

Kritēriju sīku aprakstu skatīt *CEPS* veiktajā pētījumā.

Analīzes kopsavilkums par Anglijas Banku

Komisija ir secinājusi, ka Anglijas Bankā ir spēkā tiesiskais regulējums, kas nodrošina pietiekamu pārredzamības līmeni⁵. Turklāt Apvienotās Karalistes izcelsmes tirdzniecības darbību apjoms Eiropas Savienībā ir pietiekami būtisks, lai pamatotu atbrīvojuma no pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām piešķiršanu Anglijas Bankai.

Tālāk sniegts īss par Anglijas Banku veiktās analīzes kopsavilkums attiecībā uz minētajiem kritērijiem.

Galvenie kritēriji

Attiecībā uz darbības pārredzamību Anglijas Banka sniedz informāciju par bilances posteņiem, paziņo par ikdienas atklātā tirgus operācijām un sniedz apkopotu informāciju par darījumiem pēc šo darījumu veikšanas, izmantojot elektroniskos ziņu pakalpojumus⁶.

Eiropas Komisija ir saņēmusi datus par Anglijas Bankas tirdzniecības darbību ES finanšu tirgos un ar ES darījumu partneriem. Anglijas Bankas tirdzniecības apjomi ar ES darījumu partneriem ir lieli.

Papildu kritēriji

Ir pieejams atbrīvojums no pārredzamības prasībām ārvalstu centrālajām bankām, kas veic tirdzniecību Apvienotajā Karalistē.

Anglijas Banka var nodalīt darījumus politikas mērķu sasniegšanai un darījumus citiem nolūkiem (jo īpaši “ieguldījumu” nolūkā), kuriem ir mazāk svarīga loma.

Visbeidzot, ir ieviesta paziņošanas procedūra, lai informētu ES darījumu partnerus par to, ka uz darījumiem neattiecas pārredzamības prasības.

Kritēriju pārskats

Galvenie kritēriji	Tirgus pārredzamība	Liela
	Darbības pārredzamība	Liela
	Nepieciešamība	Jā

⁵ Šā ziņojuma mērķis nav novērtēt, vai minētajā jurisdikcijā ir tirdzniecības pārredzamības noteikumi, kurus var uzskatīt par līdzvērtīgiem noteikumiem, ko piemēro saskaņā ar FITR. Šā ziņojuma secinājumi neskar šādus novērtējumus.

⁶ Dati par oficiālajām likmēm un diapazoniem pa uzturēšanas periodiem un par sterliņu mārciņas monetārās sistēmas aktīviem un saistībām pa uzturēšanas periodiem ir pieejami reizi mēnesī, sākot no 2006. gada jūnija. Dienas dati par ikdienas plūsmām atklātā tirgus operācijās pa uzturēšanas periodiem ir pieejami no 2006. gada maija. Dati par Anglijas Bankas aktīvu iegādes mehānismu ir pieejami katru nedēļu ar darbdienas beigām ceturtdienā, sākot no 2009. gada februāra līdz 2016. gada 16. septembrim, un ar darbdienas beigām trešdienā, sākot no 2016. gada 22. septembra. Dati par Anglijas Bankas aktīvu iegādes mehānisma termiņa finansējuma shēmu ir pieejami no 2016. gada septembra. Datu publicēšana parasti notiek pirmdienā pēc Monetārās politikas komitejas lēmuma par interaktīvo datubāzi un katra kalendārā mēneša 21. darbdienā. Dati par Anglijas Bankas aktīvu iegādes mehānismu un Anglijas Bankas aktīvu iegādes mehānisma termiņa finansējuma shēmu tiek atjaunināti reizi nedēļā. Dati par Anglijas Bankas diskonta iespējas mehānisma aizdevumiem tiek publicēti reizi ceturksnī. Pieejamie dati nav sezonāli korigēti.

Citi kritēriji	Darījumu nolūka nodalīšana	Jā
	Paziņošanas procedūra	Jā
	Atbrīvojums attiecībā uz ārvalstu centrālajām bankām	[Jā]
	Izpildes veids	Divpusēja (50–100 %) Vietas (10–50 %)
	Atbrīvojums	Jā

4. SECINĀJUMI

Pamatojoties uz iegūto informāciju, Komisija secina, ka ir atbilstīgi piešķirt FITR 1. panta 9. punktā paredzēto atbrīvojumu no FITR pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām attiecībā uz Anglijas Banku.

Šis secinājums neskar turpmākas iespējamās izmaiņas, ņemot vērā Anglijas Bankas iesniegtus jaunus pierādījumus, izmaiņas Apvienotās Karalistes tiesību aktos vai pārmaiņas faktiskajos apstākļos. Minēto notikumu gadījumā var būt nepieciešams pārskatīt to trešo valstu centrālo banku sarakstu, uz kurām attiecas šāds atbrīvojums.